

9. Závěr

Odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání je odpovědností objektivní, tzn. že zaměstnavatel odpovídá za způsobenou škodu i v případě, kdy žádnou povinnost neporušil. Charakteristickým znakem této odpovědnosti je skutečnost, že nastupuje pouze tehdy, kdy ke škodě došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

V současné době je vyplácení náhrad poskytovaných na základě ZP v případě odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu či nemoci z povolání (jsou jimi pro poškozeného zaměstnance: náhrada za ztrátu na výdělku, za bolest a ztížení společenského uplatnění, za účelně vynaložené náklady spojené s léčením a za věcnou škodu, a pro pozůstalé osoby v případě smrti zaměstnance jsou jimi: náhrada účelně vynaložených nákladů spojených s léčením zaměstnance, náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem, náhrada nákladů na výživu pozůstalých, jednorázové odškodnění pozůstalých a náhrada věcné škody) zajišťováno prostřednictvím institutu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání.

System poskytování náhrad má však být v blízké budoucnosti nahrazen systémem dávek, který bude součástí systému sociálního zabezpečení České republiky. K této změně má dojít prostřednictvím ZOÚPZ. Dle ZOÚPZ mají být v budoucnu poskytovány následující dávky: úrazový příplatek, úrazové vyrovnání, úrazová renta, bolestné, příspěvek za ztížení společenského uplatnění, náhrada nákladů spojených s léčením, náhrada nákladů spojených s pohřbem, jednorázový příspěvek pozůstalému, úrazová renta pozůstalého a fakultativně věcná dávka ve formě rehabilitace.

ZOÚPZ má zejména přispět ke zdůraznění prevence v oblasti pracovních úrazů a nemocí z povolání, také k tomu, aby poškození zaměstnanci byli více motivováni k návratu do práce. Dalším pozitivem je bezesporu i to, že zaměstnavatelé budou motivováni

ekonomickými nástroji ke snižování počtu a závažnosti pracovních úrazů a nemocí z povolání na pracovišti.

Účinnost ZOÚPZ je však doposud odkládána, ukáže tedy teprve čas, kdy se dle tohoto zákona začne postupovat a jaké přinese výsledky.

Závěrem lze uvést, že odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání je tématem, který překračuje oblast pracovního práva. Souvislosti nalézáme jednak v normách práva občanského, práva sociálního zabezpečení a dokonce je můžeme najít i v normách práva trestního (vedle odpovědnosti pracovněprávní mohou být v některých případech splněny podmínky pro vznik i odpovědnosti trestněprávní). Problematika pracovních úrazů a nemocí z povolání je problematikou velice citlivou. Při takových událostech jakými jsou pracovní úraz či nemoc z povolání dochází k závažným zásahům do lidské integrity a život poškozené osoby může být doživotně změněn. K uspokojení poškozených osob, popř. pozůstalých osob, by mělo dojít za každých okolností, tedy i v případě takových nepříznivých situací jakými jsou např. platební neschopnost zaměstnavatele či zánik zaměstnavatele bez právního nástupce. Otázky spojené s odpovědností zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocích z povolání by měly být neustále diskutovány, což by mělo vést k lepší a propracovanější právní úpravě.